

Veciz Bir Söz

Bethnahrin (Mezopotamya) coğrafyası, sadece sanatsal ve kültürel yaratıcılığıyla değil, aynı zamanda zengin ve derinlikli özdeyişleriyle de ünlüdür. Bu coğrafyanın hikmet dolu sözleri, ustalıkla söylenmiş, zamanın süzgecinden geçmiş, hayatın özünü damıtmış ifadelerdir.

Özdeyişler ya da vecizeler; hayat tecrübelerini, evrensel doğruları ve insani değerleri kısa ama vurucu cümlelerle dile getirir. Adeta birer slogan gücündedir. Aynı zamanda derin bir sosyolojik ve felsefi bakış açısı barındırır. İnsanı düşündürür, farkındalık kazandırır, bilinçlendirir.

Eskilerin, büyüklerin sözleri her zaman öğreticidir. İnsanı eğitir, şekillendirir, inşa eder. Sadece heyecan vermez; ufuk açar, yol gösterir, derinlik kazandırır.

Çünkü gerçekten veciz sözler, bir toplumun ruh köklerine açılan pencereler gibidir. Söyleyişleri kısa, anlam yolculukları uzun ve derindir. Kalpte, zihinde, hayatta iz bırakır.

İşte bu yüzden Kelam-ı Kibarları (hikmetli sözleri) özümsemek ve yaşatmak gerektiğine inanıyorum. Çünkü insanın kendini geliştirmesi ve bilinçlenmesi için bunlar kıymetli birer kaynaktır.

Mardin'in yerel Arapçasında, hayat felsefemi yansıtan çok özel bir söz vardır:

Denilir ki:

“Kul şî min sok, u mhabbe min fok / Her şey çarşıdan, ama sevgi yukarıdandır.”

Arapça yazılışı: كل شيء من سوق والمحبة من فوق

Süryanice yazılışı: □□ □□□□ □□□ □□□ . □□□□ □□ □□□ □□

□□□

Bu söz; yüzyılların tecrübesiyle, toplumsal hafızadan süzülerek günümüze ulaşmıştır. Hayata dair derin bir felsefeyi içinde taşır.

Bu sadece bir cümle değil, kadim ahlakın ve bilgelik geleneğinin özüdür. İnsan her şeyi çarşıdan satın alabilir; ama hayatı ısıtan ve ayakta tutan sevgiyi, şefkati, merhameti yalnızca yukarıdan —yani kaynağından— alabilir. O kaynağın insandaki merkezi ise kalptir.

Burada ifade edilen *veriş-alış* felsefesi, Mezopotamya kültürünün insana ve hayata bakışının adeta özetidir. Modern dünyanın *al-ver* mantığının aksine, eski bilgelik *ver-al* der. Çünkü gerçek bereket, veriştir. Hayatın anlamı da burada saklıdır.

Esas olan şudur: Hayat, sadece bir alış-veriş süreci değildir. Hayat, bir *veriş-alış* dengesidir.

Günümüzün maddiyat odaklı yaklaşımlarının aksine, insan önce vermeyi düşünmeli, sonra almayı... Yani: ***Önce vereceğiz, sonra alacağız. Zira ekmeden biçemeyiz!***

Bu yaklaşım, hayatın her alanında ve tüm insan ilişkilerinde geçerlidir. Uygulandığı her yerde bereketi, zenginliği ve huzuru beraberinde getirir.

Yusuf Beğtaş